

FƏNN SİLLABUSU
(işçi tədris proqramı)

İxtisasın şifri və adı: 6003012 - Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Dünya muzeyləri-1 ARTN-nin 477 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmişdir (22.04.2014).

Kodu: İPF-B05.1

Tədris ili: II (2025-2026)

Semestr: IV (yaz)

Tədris yükü: Cəmi 180 saat. Auditoriya saati 60 saat (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Sevdimova Mələhət Miriş qızı, b/m.

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küç., 21, 2 saylı korpus

Məsləhət günləri və saati: II - gün, saat: 11.00-12.00, 14.00-15.00

mail ünvanı: malahat-80@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Muzeyşünaslıq. Dərslik. Bakı, 2002.
2. Məmmədov A.M. Muzey və etnoqrafiya. Ali məktəblər üçün dərslik. Bakı, 2008.
3. Abbasov N. Mədəniyyət siyasəti və mədəni dəyərlər. Bakı, 2009.
4. Qədirova-Atəşi N. Avropa muzeylərində Qafqaz arxeoloji kolleksiyaları. Bakı, 2016.
5. Əsədova M.R. Muzeyin müasir interpretasiyası. Dərslik. Bakı, 2020.
6. Ələkbərli Ə., Vəliyev Ə. Tarixi Azərbaycan torpaqlarında maddi-mədəni irsimiz: indiki Ermənistan Respublikası ərazisində dağıdılmış, adları dəyişdirilmiş, mənimsənilmiş Azərbaycan abidələr. I cild. Bakı, 2021.
7. Qafqaz Albaniyasının etno-mədəni irsi: məqalələr toplusu: №2. Bakı, 2021
8. Heydər Əliyev muzeylərimizin yaradıcı və memarıdır. Naxçıvan, 2023.
9. Hüseynov İ., Əmirxanov S. Dünya muzeyləri və tarixi mədəniyyət abidələri. Bakı, 2023.
10. Məmmədov Ş.İ. Müasir dünya memarlığı. Bakı, 2025

IV. Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Muzey işinin əsasları fənninin tədrisinə ehtiyac vardır.

V. Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənninin tədrisi vasitəsi ilə tələbələr dünya muzeylərinin inkişaf tendensiyaları ilə tanış olacaqlar. Dünyanın ən mötəbər muzeylərinin tarixi, fəaliyyəti haqqında biliklərə yiyələnəcəklər. Dünya muzeyləri ilə Azərbaycan muzeyləri arasındakı əlaqələrin müasir vəziyyəti ilə yaxından tanış olacaqlar. Fənnin məqsədi tələbələrə tədris olunan mövzular üzrə bilik, bacarıq və verdişlər aşılamaqla yanaşı, həm də aşağıdakılara nail olmaqdır:

- Muzeyşünaslıq sənətinin əsas funksiyalarını və məqsədlərini izahı;
- Dünyanın məşhur muzeyləri haqqında izah verə bilmək bacarığı;
- Azərbaycanın müxtəlif məzmunlu muzeylərini təsvir edilməsi;
- Ölkə muzeylərində saxlanılan önəmli eksponatlar barəsində məlumatlı olması.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət

meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələrə biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 bal) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 bal) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açır;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur. Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

	Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
1	91-100 bal	A	əla
2	81-90 bal	B	çox yaxşı
3	71-80 bal	C	yaxşı
4	61-70 bal	D	kafi
5	51-60 bal	E	qənaətbəxş
6	51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 30 saat, seminar 30 saat. Cəmi: 60 saat.

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1.	Mövzu: 1. Muzeylərin yaranma tarixi Plan: 1. Dünya muzeylərinin yaranma tarixi 2. Avropada müasir tipli muzeylərin yaranması	2	2	

	3. Azərbaycan muzeylərinin yaranma tarixi Mənbə: [1, 2, 3, 6, 7, 8]			
2.	Mövzu: 2. İtaliya muzeyləri Plan: 1. Uffitsi qalereyası. Florensiya 2. Borgeze Qalereyası 3. Milli Qalereya Mənbə: [1, 4, 9]	2	2	
3	Mövzu: 3. Vatikan muzeyləri Plan: 1. Vatikan muzeyləri 2. Borciya apartamentləri, Rafael otaqları Mənbə: [1, 4, 9]	2	2	
4.	Mövzu: 4. Venesiya muzeyləri Plan: 1. Venesiya Milli Muzeyi 2. Venesiyada Akademiya Qalereyası 3. Korrer Muzeyi 4. XVIII əsr Venesiyada yaradılan əsərlərin sərgisi Mənbə: [1, 4, 9]	2	2	
5.	Mövzu: 5. Fransa muzeyləri Plan: 1. Luvr Muzeyi 2. Roden və Burdel Muzeyi 3. Paris Müasir Milli İncəsənət Muzeyi Mənbə: [1, 8, 10]	2	2	
6.	Mövzu: 6. Britaniya muzeyləri Plan: 1. Britaniya Milli Muzeyi 2. Madam Tüso Muzeyi 3. Viktoriya və Albert Muzeyi Mənbə: [1, 4, 9]	2	2	
7.	Mövzu: 7. Almaniya muzeyləri Plan: 1. Drezden Qalereyası 2. Berlin muzeyləri Ədəbiyyat: [1, 4, 9]	2	2	
8.	Mövzu: 8. Belçika muzeyləri Plan: 1. Gent Muzeyi 2. Antverpen muzeyləri 3. Kral İncəsənət Muzeyi Mənbə: [1, 4, 9]	2	2	
9.	Mövzu: 9. Macarıstan muzeyləri Plan: 1. Macarıstan Milli Muzeyi 2. Budapeşt Tarixi Muzeyi 3. Budapeşt Tətbiqi İncəsənət Muzeyi Mənbə: [1, 4, 9]	2	2	
10.	Mövzu: 10. Rusiya muzeyləri Plan: 1. Ermitaj Muzeyi 2. Tretyakov Qalereyası 3. A.S.Puşkin adına Dövlət Təsviri İncəsənət Muzeyi	2	2	

	4. Şərq Xalqları İncəsənəti Dövlət Muzeyi Mənbə: [1, 8, 10]			
11.	Mövzu: 11. İsveçrə muzeyləri Plan: 1. Bazel Bədii Muzeyi 2. İsveçrədə Azərbaycan sənətkarlığı nümunələri Mənbə: [1, 4, 9]	2	2	
12.	Mövzu: 12. Amerika muzeyləri Plan: 1. Metropliten İncəsənət Muzeyi 2. Nyu-York Muasir İncəsənət Muzeyi (MoMa) Mənbə: [1, 4, 9]	2	2	
13.	Mövzu: 13. Polşa muzeyləri Plan: 1. Varşava Milli Muzeyi 2. Krakov Milli Muzeyi Mənbə: [1, 4, 9]	2	2	
14.	Mövzu: 14. Hollandiya muzeyləri Plan: 1. Haaqa Muzeyi 2. Harlem Frans Hals Muzeyi Mənbə: [1, 4, 9]	2	2	
15.	Mövzu: 15. Avropa incəsənəti Plan: 1. XVII-XIX əsrlər Fransa incəsənəti 2. XVIII-XIX əsrlər ABŞ incəsənəti Mənbə: [1, 2, 5, 9]	2	2	
	Cəmi:	30 saat	30 saat	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Müasir muzeylərimiz cəmiyyətin inkişaf tarixini sənədləşdirərkən təkcə əşyaları real həyata çıxarmaqla kifayətlənmir, eyni zamanda cəmiyyətin inkişafını təsdiq edən və ona təkan verən müasir sənədlərin yaranması yoluna da diqqət yetirir və ondan səmərəli istifadə edir. İxtisasa giriş, eyni zamanda bir sıra ictimai elmlər sahəsində müstəqil tədqiqat işləri apararaq sosial gerçəkliyin dərk edilməsi və sənədləşdirilməsində öz fəaliyyətini gücləndirir. Muzeyin hər sahəsində istər fond, ekspozisiya, istərsə də elmi tədqiqat işlərinin aparılmasında yeniliklər artmaqdadır, bu işə muzey işinin daha da inkişafını sürətləndirir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- müəhazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimat və müzakirə;
- debat;
- müstəqil iş/araşdırma.

XIII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- Sosial-mədəni institut kimi muzeylərin ən qədimdən başlayaraq müasir dövrə qədər təşəkkülü və təkamülü qanunauyğunluqlarını əks etdirən biliklərə yiyələnmək;
- Dünyanın ən iri muzeylərinə məxsus topluların formalaşma mərhələlərini bilməli və kolleksiya tərkibi haqqında biliklərə yiyələnmək;
- Dünya muzeylərinin əsas fəaliyyət istiqamətlərinin təşəkkülü və dinamikası prinsiplərini bilmək;
- Dünya muzeylərinin tipoloji xüsusiyyətləri haqqında biliklərə bələd olmaq;
- Dünyanın ən mötəbər muzeylərinin nüfuzunu artıran amillər haqqında biliklər əldə etmək;
- Azərbaycana məxsus, lakin xarici muzeylərdə saxlanılan eksponatlar haqqında məlumatlaşdırmaq.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Dünya muzeylərinin yaranma tarixi
2. Azərbaycan muzeylərinin yaranma tarixi
3. Avropada müasir tipli muzeylərin yaranması
4. Uffitsi qalereyası. Florensiya
5. Borgeze Qalereyası
6. Milli Qalereya
7. Vatikan muzeyləri
8. Borciya apartamentləri, Rafael otaqları
9. Venesiya Milli Muzeyi
10. Venesiyada Akademiya Qalereyası
11. Korrer Muzeyi
12. XVIII əsr Venesiyada yaradılan əsərlərin sərgisi
13. Luvr Muzeyi
14. Roden və Burdel Muzeyi
15. Paris Müasir Milli İncəsənət Muzeyi

II Kollektiv sualları:

1. Britaniya Milli Muzeyi
2. Madam Tüso Muzeyi
3. Viktoriya və Albert Muzeyi
4. Drezden Qalereyası
5. Berlin muzeyləri
6. Gent Muzeyi
7. Antverpen muzeyləri
8. Kral İncəsənət Muzeyi
9. Macarıstan Milli Muzeyi
10. Budapeşt Tarixi Muzeyi
11. Budapeşt Tətbiqi İncəsənət Muzeyi
12. Ermitaj Muzeyi
13. Tretyakov Qalereyası
14. A.S.Puşkin adına Dövlət Təsviri İncəsənət Muzeyi
15. Şərq Xalqları İncəsənəti Dövlət Muzeyi

XVI. İmtahan sualları

1. Dünya muzeylərinin yaranma tarixi
2. Azərbaycan muzeylərinin yaranma tarixi
3. Avropada müasir tipli muzeylərin yaranması
4. Uffitsi qalereyası. Florensiya
5. Borgeze Qalereyası
6. Milli Qalereya
7. Vatikan muzeyləri
8. Borciya apartamentləri, Rafael otaqları
9. Venesiya Milli Muzeyi
10. Venesiyada Akademiya Qalereyası
11. Korrer Muzeyi
12. XVIII əsr Venesiyada yaradılan əsərlərin sərgisi
13. Luvr Muzeyi
14. Roden və Burdel Muzeyi
15. Paris Müasir Milli İncəsənət Muzeyi
16. Britaniya Milli Muzeyi
17. Madam Tüso Muzeyi
18. Viktoriya və Albert Muzeyi
19. Drezden Qalereyası

20. Berlin muzeyləri
21. Gent Muzeyi
22. Antverpen muzeyləri
23. Kral İncəsənət Muzeyi
24. Macarıstan Milli Muzeyi
25. Budapeşt Tarixi Muzeyi
26. Budapeşt Tətbiqi İncəsənət Muzeyi
27. Ermitaj Muzeyi
28. Tretyakov Qalereyası
29. A.S. Puşkin adına Dövlət Təsviri İncəsənət Muzeyi
30. Şərq Xalqları İncəsənəti Dövlət Muzeyi
31. Bazel Bədii Muzeyi
32. İsveçrədə Azərbaycan sənətkarlığı nümunələri
33. Metropliten İncəsənət Muzeyi
34. Nyu-York Muasir İncəsənət Muzeyi (MoMa)
35. Varşava Milli Muzeyi
36. Krakov Milli Muzeyi
37. Haaqa Muzeyi
38. Harlem Frans Hals Muzeyi
39. XVII-XIX əsrlər Fransa İncəsənəti
40. XVIII-XIX əsrlər ABŞ İncəsənəti

Dünya muzeyləri-1 fəninin sillabusu 6003012 "Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması" ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və ARTN-nin 477 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş (22.04.2014) fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (13 fevral 2026-cı il, protokol № 6).

Fənn müəllimi: b/m.M.M.Sovdımova

Kafedra müdiri: dos.K.F.Mahmudov